Vlaams Parlement

stuk **1960** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 22 maart 2013 (2012-2013)

Voortgangsrapportage

over de uitvoering van de aanbevelingen van de resolutie ‘Sneller door Beter’

Verslag

namens de Commissie
Versnelling Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten
uitgebracht door de heer Dirk de Kort

verzendcode: IED

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Johan Sauwens.

Vaste leden:
de heren Lode Ceyssens, Dirk de Kort, Johan Sauwens, mevrouw Griet Smaers;
de heren Pieter Huybrechts, Jan Penris, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de heren Marino Keulen, Sas van Rouveroij;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
mevrouw Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Lode Vereeck;
de heer Dirk Peeters.

Plaatsvervangers:
de heer Robrecht Bothuyne, de dames Karin Brouwers, Martine Fournier, Tinne Rombouts;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heren Frank Creyelman, Johan Deckmyn;
de heer Jean-Jacques De Gucht, mevrouw Annick De Ridder;
de heren Steve D'Hulster, Jan Roegiers;
mevrouw Lies Jans, de heer Jan Peumans;
de heer Ivan Sabbe;
mevrouw Mieke Vogels.

INHOUD

1. Uiteenzetting door minister-president Kris Peeters 4
2. Bespreking 10
Gebruikte afkortingen 23

Op 8 maart 2013 organiseerde de Commissie Versnelling Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten een voortgangsrapportage over de uitvoering van de aanbevelingen van de in maart 2010 door het Vlaams Parlement goedgekeurde resolutie 'Sneller door Beter', met de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid.

1. Uiteenzetting door minister-president Kris Peeters

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, geachte leden, de Vlaamse Regering hecht net als u heel veel belang aan deze problematiek. Het is een van onze topprioriteiten. Minister Muyters, minister Schauvliege en andere collega's besteden daar heel veel werk aan. We hebben afgesproken dat ik hier een algemene inleiding zou geven, maar ik wil natuurlijk benadrukken dat dit echt teamwerk is. Zeker de beide voornoemde ministers zullen daar verder aan werken.

Ik dank de commissie omdat ze me de mogelijkheid geeft om een stand van zaken te geven van het project 'Versnellen investeringsprojecten'. De regering heeft daar een echt speerpunt van gemaakt. Ik citeer het regeerakkoord: "We hebben vastgesteld dat het zowel voor publieke als voor private investeerders steeds moeilijker wordt om binnen een redelijke termijn vergunningen te krijgen voor belangrijke investeringsprojecten. We willen dit euvel nadrukkelijk remediëren, zowel voor publieke als voor private investeerders.". We blijven daar onverkort hard aan doorwerken, en we gaan er ook van uit dat we dat doel zullen bereiken.

Op 6 december 2012 heb ik geantwoord in de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken op een interpellatie van de heer Keulen. Ik kan ook verwijzen naar een uitgebreid antwoord dat ik heb gegeven op een schriftelijke vraag van de heer Sabbe over de uitvoering van de resolutie 'Sneller door Beter'. Dat antwoord is gepubliceerd op 18 februari.

In mijn inleiding zal ik ingaan op een aantal punten van de motie die naar aanleiding van de interpellatie van de heer Keulen is goedgekeurd door het Vlaams Parlement. Op die manier zal ik een opgefriste stand van zaken geven. Voorzitter, we zullen ook een volledig overzicht aan de commissie bezorgen van de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van alle aanbevelingen van de commissie. Dat schitterende werk is van de hand van het projectteam 'Versnellen investeringsprojecten', gecoördineerd door de heer Goedertier.

Doorheen het overzicht zult u merken dat we wel degelijk hard werken aan de uitvoering van de aanbevelingen, dat diverse van die aanbevelingen al zijn gerealiseerd en dat bijna elke aanbeveling in uitvoering is. Het projectteam, de taskforce en het politiek stuurcomité hebben hard gewerkt om de aanbevelingen stuk voor stuk ten uitvoer te brengen, een complex en heel uitvoerig werk. Ik wil hier uitdrukkelijk iedereen die aan dat project heeft meegewerkt, bedanken voor de inzet van de afgelopen maanden en zelfs jaren. De Vlaamse Regering gaat zelfs verder dan de aanbevelingen van deze commissie.

Zoals u weet, bevat het eerste deel van de visienota die de Vlaamse Regering in 2010 heeft goedgekeurd, een aantal quick wins. Die zijn zo goed als allemaal gerealiseerd. Ik ben daar bij eerdere gelegenheden uitgebreid op ingegaan. Ik zal de belangrijkste nog even kort opsommen.

Ten eerste, de vrijstelling van vergunningen en de meldingsmogelijkheden zijn gevoelig verruimd, zodat we de administratieve last voor de burger verlichten. Ten tweede, de SARO geeft veel vroeger in het proces advies, wat logischer is. Ten derde, de mogelijkheid tot het aanvragen van projectvergaderingen is gevoelig verruimd, wat betekent dat een

projectontwikkelaar vroeger in het proces weet waar hij aan toe is. Ten vierde, de planologische attesten zijn voortaan in te dienen bij het gemeentebestuur, wat een tijdsbesparing is, omdat de gemeente in de meeste gevallen de behandelende overheid is. Ten vijfde, er werd een nieuwe regeling met betrekking tot handelingen van algemeen belang uitgewerkt. Dat heeft als gevolg dat thans in veel minder projecten de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan vereist is, wat uiteraard een besparing is qua tijd en procedures. Ten zesde, het instellen van een beroep door overheidsinstanties berust nu bij de leidend ambtenaar, die een integrale afweging maakt, en dus ook andere belangen bij zijn oordeel betrekt. Ten zevende, sectorale machtigingen en toestemmingen zijn maximaal geïntegreerd in de stedenbouwkundige vergunning, zodat we procedures bundelen. Ten achtste, de bindende adviezen zijn grotendeels afgeschaft, zodat belemmeringen in procedures worden vermeden. Ten negende, de doorstart van een ontheffingsprocedure naar een project-MER is vereenvoudigd, zodat men tijd spaart. Ten tiende, handleidingen en richtlijnenboeken voor een project-MER zijn opgemaakt, als hulp voor initiatiefnemers. Ten elfde, er zijn acties ondernomen met betrekking tot onteigening, zoals een voorstel tot aanpassing van de federale wetgeving, het creëren van één loket voor lokale besturen – dat is voor de minister van Binnenlands Bestuur – en het opmaken van een typebestek voor het inschakelen van landmeters-experts.

Die quick wins geven enerzijds deels een antwoord op de aanbevelingen van deze commissie. Ik verwijs bijvoorbeeld naar aanbeveling 44 over de onteigeningen, of naar aanbeveling 47 over de projectvergaderingen. De leden van deze commissie zullen anderzijds ongetwijfeld merken dat een groot aantal van die quick wins geen deel uitmaken van de aanbevelingen, maar wel degelijk een versnelling betekenen of kunnen betekenen.

De Vlaamse Regering maakt daarnaast ook werk van een aantal strategische aanbevelingen die niet onmiddellijk worden uitgevoerd in het projectteam en de taskforce. In de monitoringtabel worden die uiteraard opgevolgd, maar de uitvoering zit buiten het projectteam. Een eerste voorbeeld betreft de aanbevelingen die handelen over de aanpak van de toekomstige beleidsplannen, namelijk aanbeveling 1 en, in het verlengde daarvan, ook de aanbevelingen 2 tot en met 4. De Vlaamse Regering is die aanbevelingen genegen. Het is bijvoorbeeld inderdaad de uitdrukkelijke bedoeling om bij nieuwe beleidsplannen uit te gaan van een aantal principes. Beleidsplannen moeten niet meer allesomvattend zijn, maar zich terugplooien op de voor Vlaanderen belangrijkste strategische zaken. Er moet een maximale subsidiariteit zijn, en men moet vertrouwen op de invulling van beleidsopties door de lokale overheid. Er moet sprake zijn van een minder dwingend karakter ten overstaan van wie verder invult. De beleidsplannen moeten ook actiegericht zijn, met het oog op een daadwerkelijke realisatie. In dat verband verwijs ik bijvoorbeeld naar het in opmaak zijnde BRV.

Als tweede voorbeeld kan ik de maatregelen in verband met de Raad voor Vergunningsbetwistingen aanhalen. Dat is aanbeveling 65 van deze commissie. Het is niet het projectteam ‘Versnellen investeringsprojecten’ dat dit opvolgt. Minister Muyters werkt hard om de achterstand in dossiers die deze raad heeft opgelopen, weg te werken, en hij zorgt voor de nodige omkadering van de raad, zodat kwaliteit kan worden gewaarborgd. Ik denk bijvoorbeeld aan de decreetswijziging die voor de zomer van 2012 werd goedgekeurd, de invoering van hakbijltermijnen, de aanvullende rechters, de bestuurlijke lus en de bemiddeling. Ik verwijs ook naar het door de regering goedgekeurde procedurebesluit van de raad.

Ik wil er ook op wijzen dat voor de uitvoering van een aantal aanbevelingen niet noodzakelijk regelgevend werk nodig is. Een aantal aanbevelingen hebben betrekking op de manier van werken van mensen, van administraties. Het gaat vaak over een manier van handelen, een mentaliteit. Betrokkenheid van organisaties en burgers in een vroeg stadium

van het beslissingsproces is ook mogelijk zonder regelgeving. Een draagvlak creëren, moet een manier van handelen zijn van deze regering en van onze administraties.

Het vroegtijdig betrekken van maatschappelijke en bestuurlijke actoren, een van de aanbevelingen, is een uitgangspunt waar we volledig achter staan. Ik verwijs daarvoor naar de aanpak bij nieuwe beleidsplannen, de quick win betreffende het vroegtijdig in het proces betrekken van de SARO, het vooroverleg dat we op allerlei manieren stimuleren, de aanpak binnen het nieuwe proces betreffende complexe projecten, waar participatie een sleutelbegrip is, enzovoort.

Ook in de zogenaamde routeplanner, die in de zomer van 2011 door het projectteam aan de Vlaamse Regering in een eerste ontwerp is meegedeeld, is dit een uitgangspunt. Sindsdien heeft het interdepartementale projectteam samen met de juristen van de betrokken beleidsdomeinen, gewerkt aan een ontwerp van decreet dat de belangrijkste krachtlijnen van de nieuwe aanpak regelgevend moet vastleggen.

Nog een ander voorbeeld houdt verband met de geïntegreerde manier van werken van onze administraties. Ik verwijs naar de aanbevelingen 49 en 50, waar wordt gesproken over het met een gecoördineerde visie naar een vergadering komen en over een geïntegreerd advies in plaats van tegenstrijdige adviezen. Om die reden en anticiperend op het Omgevingsvergunningendecreet hebben wij de figuur van de turbomanager in het leven geroepen. We willen daarbij minstens de Vlaamse sectorale overheden geïntegreerd laten werken op het niveau van begeleiding en advisering van de stedenbouwkundige vergunningsaanvragen. Stedenbouwkundige vergunningsaanvragen voor maatschappelijk belangrijke dossiers worden voortaan op een proactieve en geïntegreerde wijze begeleid. De turbomanagers zijn sinds eind vorig jaar actief op het terrein.

Als we de realisatie van investeringsprojecten willen versnellen, dan zal er uiteraard ook regelgevend werk nodig zijn. Ook bij een aantal quick wins die ik heb besproken, is regelgevend werk noodzakelijk. Daarnaast is er ook substantieel regelgevend werk nodig zowel op federaal als op Vlaams niveau.

Het federaal wetgevend werk hebben we uiteraard niet in de hand. Maar via contacten en uitspraken en het goede werk van deze commissie, geleverd in de aanbevelingen 66 tot en met 68, zijn wij er wel in geslaagd om beweging te krijgen in de wetgeving op de Raad van State. Op dit moment zijn besprekingen bezig om deze wetgeving aan te passen. Ik kijk ernaar uit om de aanbevelingen van deze commissie zoals de bestuurlijke lus in de rechtspraak van de Raad van State opgenomen te zien. Ook op dat vlak heeft Vlaanderen samen met de federale overheid al een hele weg afgelegd. De wetgevende teksten zijn geformuleerd.

Het Vlaams fundamenteel wetgevend werk daarentegen hebben we wel in de hand. Sommige kwatongen beweerden een aantal maanden geleden dat het leek alsof een aantal dossiers stilstond. Ik kan u echter verzekeren dat er wel degelijk vooruitgang is geboekt, zowel in het dossier van de omgevingsvergunning als in het dossier van het Investeringsdecreet. Veel van de aanbevelingen die deze commissie heeft gedaan en die zijn opgenomen in de twee decreten, zullen een revolutie teweegbrengen in het landschap van de investeringsprojecten.

We hebben daar de jongste maanden op volle kracht aan gewerkt, zowel administratief als politiek. Minister Schauvliege en minister Muyters hebben daarbij hun volle verantwoordelijkheid genomen. Ik heb zowel het politiek stuurcomité onder leiding van mijn kabinetschef als een interkabinettenwerkgroep onder leiding van mijn adjunct-kabinetschef laten samenroepen. Ook minister Schauvliege en haar kabinet en minister Muyters en

zijn kabinet hebben bijzondere inspanningen geleverd. Ik wil mijn appreciatie daarover uitspreken.

Dat heeft ertoe geleid dat het ambtelijk werk nu volledig rond is, dat de grote politieke lijnen duidelijk zijn, dat de teksten van beide decreten klaar zijn, en dat begin volgende week de teksten naar de Inspectie van Financiën zullen worden gestuurd en zullen worden voorgelegd aan interkabinettenwerkgroepen.

De bedoeling is dat we voor beide ontwerpen van decreet zo snel mogelijk een eerste principiële goedkeuring krijgen, liefst voor het paasreces. Daarmee zullen we de eerste politieke stap in de fundamentele revolutie zetten. Nog voor het zomerreces moet het advies van de Raad van State gevraagd worden. In het najaar kunnen de teksten aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd. Binnen diezelfde tijdspanne bereiden we ook de noodzakelijke uitvoeringsbesluiten voor, zodat de decreten en de uitvoeringsbesluiten nog deze legislatuur in werking kunnen treden.

Niemand in Vlaanderen is er tot nog toe in geslaagd om een integratie door te voeren van stedenbouwkundige vergunningen en milieuvergunningen. En niemand heeft tot nog toe een decretale drietrapsraket ontworpen om investeringsprojecten sneller vooruit te laten gaan en om een procesmatige aanpak door te voeren van de realisatie van complexe investeringsprojecten met de verkenningsfase, de onderzoeksfase en de uitwerkingsfase of met de startbeslissing, het voorkeurbesluit en het projectbesluit. Welnu, ik ben ervan overtuigd dat we daar deze legislatuur wel in zullen slagen. Dat is een indrukwekkende stap vooruit.

Naar aanleiding van de interpellatie van de heer Keulen werd in het Vlaams Parlement een motie goedgekeurd. Ik heb geprobeerd om met deze algemene inleiding een aantal antwoorden te geven op deze motie. Het is niet evident om exact na te gaan hoeveel van de aanbevelingen van deze commissie intussen zijn uitgevoerd, hoeveel er in uitvoering zijn en hoeveel er niet zullen worden uitgevoerd. Dat hangt allemaal samen.

Voorzitter, ik wil tot slot onderstrepen dat we baanbrekend werk leveren met het initiatief dat u hebt genomen en met de inbreng van deze commissie, zowel op wetgevend als op niet-wetgevend vlak, zowel op Vlaams niveau als in samenwerking met de Federale Regering wat de Raad van State betreft. Ik ben er echt van overtuigd dat het landschap voor investeringsprojecten er aan het einde van deze legislatuur heel anders zal uitzien. Dat is te danken aan u en uw commissie. Ik wil u daarvoor bedanken, ook voor dit nieuwe initiatief om eens te bekijken waar we staan.

De heer Luc Goedertier, projectleider project Versnellen Investeringsprojecten: Ik zal aanvullend een stand van zaken geven van de realisatie van de aanbevelingen.

De aanbevelingen hadden onder meer te maken met de vrees dat men te vroeg in detail zou treden bij bepaalde projecten. Dat was de reden waarom het vaak vastliep. In de huidige procedure moet er eerst een plan-MER worden opgemaakt, een ruimtelijk uitvoeringsplan, de bouwplannen, een project-MER en dan kan men de vergunning aanvragen. In de praktijk bleek dat men bij de opmaak van de detailplannen in functie van een bouwvergunning al niet meer binnen de grenzen van het goedgekeurde RUP viel.

In de nieuwe procesaanpak hebben we een aantal zaken herdacht. We willen starten met een strategische onderzoeksfase die evolueert naar een voorkeurbesluit, waarbij men een aantal zaken alleen maar in grote lijnen vastlegt. We parkeren het RUP even en verschuiven het naar het einde van het proces, in de verdere uitwerkingsfase. Op het einde, met het projectbesluit, legt men ook de bestemming vast. Bij het plan-MER en de planning moet men nu al details onderzoeken. Dat vermijden we maximaal met de nieuwe procesaanpak.

Dat vertalen we in het ontwerp van decreet waar de minister-president over sprak.

Een andere aanbeveling ging over de praktijken in het buitenland en wat we daar kunnen van leren. We hebben als projectteam overleg gehad met vakmensen. We hebben 'Sneller en beter' uit Nederland uitgenodigd. We hebben allerlei expertenpanels, projectleiders, gemeenten, procedureadviseurs en projectontwikkelaars gesproken. We hebben telkens teruggekoppeld naar de mensen die de zogenaamde routeplanner hebben vertaald. We hebben daar samen aan gewerkt en het achteraf weer uitgelegd. Idem dito met de krachtlijnen van het ontwerp van decreet. Als het ontwerp van decreet in de openbaarheid komt, gaan we dat opnieuw op die manier doen.

Een aanbeveling betrof het gefundeerd en geïntegreerd onderzoek. Dat is het fundamentele uitgangspunt van heel onze aanpak. In plaats van een MER te maken, dan een mobiliteitsonderzoek te voeren en dan misschien nog een maatschappelijke kosten-batenanalyse en een integratiestudie, landschappelijk of in de stad, te doen, moet er eerst een proces worden gevoerd en moet men eerst bepalen waar men naartoe gaat, zodat alle onderzoeken tegelijk en geïntegreerd kunnen lopen. Dat heeft als voordeel dat sommige onderzoeken niet gedateerd geraken. Bovendien leert men wat er nodig is in andere onderzoeken. Dat leggen we vast in het ontwerp van decreet. Een aantal bouwstenen daarvan werken we uit in de procesaanpak.

Een aanbeveling gaat over de kwaliteitsbewaking, het vermijden van fouten. Dat moet kunnen door dezelfde aanpak als die van het projectteam. Laat dus een groep mensen – minstens op Vlaams niveau maar het liefst bestuursoverschrijdend – samenwerken; geef hun de verantwoordelijkheid om van een probleemstelling naar een oplossing te zoeken. Dat kan bijkomend geschieden via wat nu boven ons projectteam staat. We hebben een soort validatiecircuit, een soort tussenniveau. Dat zijn de leidend ambtenaren van de betrokken beleidsniveaus, de zogenaamde task force. Zij kunnen zich uitspreken over de knelpunten waar we niet uit raken, de zaken die we politiek wensen gevalideerd te zien. We moeten dat in de toekomst nog verder propageren. We pleiten voor een ambtelijke evaluatie- en coördinatiecommissie. Die zou in de toekomst moeten toezien op eventuele fouten bij de ambtenarij. Als men voor decretale of andere regelgeving komt te staan die eigenlijk een goede oplossing in de weg staat, zou die commissie een initiatief moeten kunnen nemen.

Een hele reeks aanbevelingen is gericht op de pure procesaanpak. Soms gebruiken we andere termen, maar in wezen komt het op hetzelfde neer. Bij ons is de verkenningsfase een voortraject; dat houdt de formulering in, de scherpstelling van de doelstellingen. Er zitten partners mee aan tafel. We hopen win-winsituaties te creëren. Dit is een informele fase. We wilden dit niet decretaal vastleggen, alleen de formele start. De minister-president heeft het al gezegd: dit is een specifieke aanpak voor belangrijke investeringsprojecten. Als we die procedure willen opstarten, moeten we een formele start nemen. We noemen dat de startbeslissing. Dat is voor ons het engagement van de betrokken overheid – meestal zijn het overheden – dat ze de procesaanpak met het geïntegreerd onderzoek doorloopt. De volgende stap is de onderzoeksfase. Dan evolueren we naar een voorkeurbesluit, en niet naar een ontwerp van RUP zoals nu.

Het voorkeurbesluit is voor ons de afsluiter van de strategische fase. Uit vijf, zes alternatieven wordt er gesynthetiseerd naar één beste oplossing. De beste oplossing is niet alleen goed op het vlak van milieu, maar ook op andere vlakken. Het voorkeurbesluit leggen we wel decretaal vast. Dat wordt een soort klikmoment. Er zal instaan dat men er – na de beroepsprocedure – kan van uitgaan dat iedereen aan bod is gekomen. Het hele traject is overigens participatief. Vanaf de erkenningsfase wordt rekening gehouden met de bezorgdheden van de burger. Voorafgaand aan de onderzoeken probeert men aan de burger diets te maken dat hij alternatieven kan signaleren. Die worden dan onderzocht.

Als het voorkeurbesluit rond is, komt de uitwerking van het projectbesluit aan bod. Er worden opnieuw geïntegreerde onderzoeken gevoerd, nu meer naar details. Het gaat alleen nog over het voorkeurtraject of -site. De bouwplannen worden ontwikkeld. Op basis van een en ander doet men de noodzakelijke bestemmingswijziging.

Een heleboel zaken hebben te maken met de kwaliteitsaanpak, het procesmatige. Daarvan leggen we in het ontwerp van decreet minimaal een aantal eisen vast. Aangezien we maximaal maatwerk willen garanderen, zal des te meer ervan in de routeplanner staan. De routeplanner is een bouwblokkendoos waaruit iedereen kan gebruiken wat hij nodig heeft voor zijn specifiek project. Hij zal op een of andere manier ter beschikking staan op een website. We hebben hierover al onderhandeld met projectleiders en gemeentebesturen, mensen die de planner effectief zullen gebruiken. Dat zal niet verordenend vastliggen, net om dat maatwerk en die flexibiliteit te kunnen garanderen. Over dergelijke zaken willen we binnenkort toelichting en vorming geven.

Het geïntegreerd onderzoek leggen we wel vast in het ontwerp van decreet, net als de participatieve momenten zoals de formele openbare onderzoeken. Daar kunnen we niet onderuit. Ten opzichte van de huidige procedure zullen we hier veel meer gebundeld werken. We hebben nog hooguit twee formele openbare onderzoeken, twee kennisgevingen van de alternatieven.

De procesnota gaan we vastleggen in het ontwerp van decreet. Daar schrijft de overheid, het projectteam, in neer hoe ze de zaken gaat aanpakken tijdens het proces. Het ontwerp van decreet zal bepalen dat het proces een aantal beginselen moet garanderen. Dat gaat dan over het participatief traject, het geïntegreerd onderzoek en dergelijke.

Inzake procedurevereisten gaan we een ontwerp van decreet maken waar het minimum van het minimum in staat. Zo willen we vermijden dat we ons vastrijden op pure vormfouten. Het procesmatige moet worden gegarandeerd door het maatwerk. We hebben slechts een aantal formele stappen uitgetekend. We doen de maximale koppeling met die niet-verordenende zaken in de routeplanner.

De aanbevelingen van de commissie vermelden figuren of rollen zoals een proces- en omgevingsmanager. We nemen die in het ontwerp van decreet niet formeel op, net om te vermijden dat er op die basis procedures worden gevoerd, en dat men die rollen ter discussie stelt. De routeplanner werkt alle mogelijke rollen in het proces uit. Afhankelijk van de complexiteit van de dossiers zal blijken welke rollen effectief moeten worden gebruikt.

Er zijn aanbevelingen in verband met professionalisering en samenwerking van het overheidsapparaat. We hebben er in het projectteam en samen met de leidend ambtenaren al over gediscussieerd. Het ontwerp van decreet, de aanpak, het geïntegreerd werken, het gemandateerd naar vergaderingen gaan, het werken aan een syntheseadvies met een ja of neen of een ja met voorwaarden, dat vergt allemaal een fundamentele verandering van onze werking. We hebben een aantal ideeën geformuleerd. Ik stel voor dat we daar een volgende keer dieper op ingaan.

We willen een soort code van goede praktijk op poten zetten. Dat staat in onze rapportering. We willen de criteria vastleggen om te voldoen aan die nieuwe cultuur binnen de organisatie.

Er zijn aanbevelingen betreffende financieel management en rechtszekerheid. Het financieel management willen we niet echt in het ontwerp van decreet zetten. Dat heeft eerder te maken met de manier waarop de overheden samenwerken. Er zal wellicht meer maatwerk gericht moeten kunnen worden ingevuld. De ene keer zal men helemaal in het begin al

afspraken hebben, de andere keer kan men het zich misschien permitteren om dat meer naar het einde te verschuiven.

De bijzonderheden over die bouwstenen, pps-projecten en DBFM-formules zullen eerder in de routeplanner staan dan in het ontwerp van decreet.

Het is allemaal begonnen om sneller en beter te kunnen werken. Kan deze aanpak dat garanderen? We hebben een berekening gemaakt. Met de huidige procedures gaat het niet zo vlot: af en toe loopt er iets mis of blokkeert er een project. Bij complexe projecten duurt het jaren eer men de spade in de grond krijgt. In de verkenningsfase, die niet in het ontwerp van decreet zit, leggen we de doelstellingen redelijk scherp vast; we voeren een aantal onderzoeken; en dan is de overheid klaar om met andere betrokken overheden van start te gaan. Het proces van de startbeslissing tot het voorkeurbesluit moet lukken binnen tweeenhalf jaar, op voorwaarde dat de onderzoeken parallel verlopen en dat het participatief traject op voorhand goed is uitgedokterd.

De overheid moet zich houden aan de afspraak dat ze de onderzoeken niet opnieuw in vraag gaat stellen. Vanuit de onderzoeken moeten we evolueren naar een oplossing, aangezien de doelstellingen al scherpgesteld zijn. Een doelstelling zal altijd een dringende problematiek of een opportuniteit zijn die snel een oplossing behoeft. We moeten evolueren naar een voorkeurbesluit. Dat moet lukken binnen tweeënhalf jaar. Op dezelfde manier moet dat lukken in de onderzoeksfase naar een projectbesluit. In tweeënhalf jaar moet men ook bouwplannen kunnen opmaken en de ideeën van de burger onderzoeken. In die termijn moet men de bestemmingswijziging kunnen vastleggen en alle machtigingen, vergunningen en toestemmingen integreren in het projectbesluit, op voorwaarde dat alle betrokkenen meedraaien in het projectteam en de adviesverlening. Hun bekommernissen moeten in het proces worden verwerkt en geïntegreerd in de oplossing.

2. Bespreking

De heer Johan Sauwens: Het was de bedoeling van deze vergadering om te kijken waar we staan na drie jaar. Er is heel wat gerealiseerd. De twee ontwerpen van decreet zijn cruciaal om tijdwinst te realiseren. Er moeten nog heel wat uitvoeringsbesluiten komen. We zijn blij met het engagement om nog voor de zomer met de ontwerpen van decreet te komen, zodat het parlement zich daar in het najaar over kan buigen.

Het engagement van de ambtenaren zal 100 percent moeten zijn. Dat is voor mij heel belangrijk. Waar de regering nu hard aan werkt, is een revolutie binnen het Vlaams ambtenarenbestand. In plaats van een afwachtende houding is er een heel grote betrokkenheid. Er zal van in het begin een grote dossierkennis nodig zijn. Men zal goed voorbereid naar de vergaderingen moeten gaan. Dankzij de wetgevende middelen die we ter beschikking gaan stellen, zullen de ambtenaren als partner optreden van de investeerders.

Een maatschappelijk belangrijk investeringsproject betekent niet alleen havendokken en grote nieuwe spoorverbindingen, maar ook scholen en ziekenhuizen. Dat is voor de lokale gemeenschap even belangrijk, dat mag ook geen tien of vijftien jaar duren.

De heer Martens had het in december over het belangrijk project van de hoogspanningsleidingen. Er waren vijf openbare onderzoeken voor nodig. U zegt dat er met de nieuwe regeling maar twee nodig zijn, dat is een aanzienlijke tijdwinst. Dat is een serieuze besparing aan mankracht en energie. Het is onze taak om deze complexe problematiek te vertalen voor de burger, de kiezer en het werkveld.

De heer Lode Ceyssens: Het parlement staat te trappelen om te beginnen aan die twee

ontwerpen van decreet. We zijn niet de enigen die staan te wachten. Verandering brengt vragen mee. De omgevingsvergunning bijvoorbeeld zal niet alleen in het parlement worden besproken, de ambtenaren moeten er ook leren mee werken. De provincie moet een omgevingsvergunningscommissie instellen en de gemeenten moeten zich voorbereiden.

Het meldingenbesluit kreeg een jaar na de invoering heel wat kritiek. Er waren inhoudelijke bedenkingen waar iets voor te zeggen viel. Er kwamen ook vragen en bemerkingen van de ambtenaren die er moesten mee werken en de finesse nog niet in de vingers hadden.

De VVSG heeft – met die ervaring in het achterhoofd – al een eerste poging gedaan om informatie over de omgevingsvergunning te verspreiden. Waarschijnlijk uit ongeduld hebben ze een beetje voor hun beurt gesproken, want de omgevingsvergunning verkeerde nog in haar beginstadium; er was nog weinig over geweten. Die sessies hebben in elk geval meer voor wrevel dan voor oplossingen gezorgd. Dat kan ook niet anders, want men wou zich informeren over iets dat nog niet bestond.

Ik zeg dit om erop te wijzen dat er een massa vragen zullen zijn als de omgevingsvergunning naar het parlement komt, ook vanuit de gemeenten. Het is misschien nuttig om een communicatietraject uit te stippelen. Dat zal moeilijk zijn. Als we de documenten krijgen, zijn ze openbaar. We kunnen er dan nog over debatteren, ze zijn dan nog niet definitief, maar toch zullen sommigen dat zo bekijken. Met een communicatietraject kunnen we tijd winnen. Als de omgevingsvergunning rond is, moeten we dan geen tijd verliezen met uit te leggen hoe de mensen ermee moeten werken. Op het eerste gezicht zal de omgevingsvergunning moeilijker lijken als de mensen op dat moment onvoldoende opgeleid of vertrouwd zijn met het instrument.

De heer Bart Martens: Er zijn wel degelijk al quick wins gerealiseerd, maar ze worden vooralsnog weinig toegepast. We hebben – in de vorige legislatuur nog – de figuur van de projectvergadering ingevoerd. We hebben de regels versoepeld: met twee adviserende overheidsinstanties kan de projectvergadering al starten. Heel weinig projectontwikkelaars of investeerders maken daar echter gebruik van. De communicatie en bekendmaking waar de heer Ceyssens naar vraagt, is niet alleen belangrijk voor wat er nog aankomt, maar ook voor wat er al gerealiseerd is aan mogelijkheden binnen de huidige decretale context. Ik heb het over de projectvergadering, maar ook over de strategisch belangrijke projecten.

We hebben het in de codex mogelijk gemaakt dat ruimtelijke uitvoeringsplannen van strategische projecten, die in strijd zouden zijn met bepaalde aspecten van een structuurplan, gelijktijdig met een wijziging van het structuurplan kunnen worden aangepakt. Men moet niet langer serieel werken. Voor zover ik weet, werd daar nog nooit gebruik van gemaakt. Men is nog onvoldoende op de hoogte van de mogelijkheden.

Dat geldt ook voor de procedure van bemiddeling die we in het decreet betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen hebben gezet. Dat is werkelijk innovatief. Bij elk klein geschil in de nasleep van een vergunning was er slechts één mogelijkheid: de hele vergunning vernietigen. Nu kan dat via bemiddeling worden aangepakt, maar de mogelijkheid werd nog nooit gebruikt. We moeten een actieve communicatie opzetten.

Wat het Investeringsdecreet betreft, in welke mate hebben we ons beveiligd tegen procedures voor het Grondwettelijk Hof? Het Waalse Gewest heeft destijds een procedure ingevoerd waarmee strategisch belangrijke projecten als het ware bij decreet konden worden bekrachtigd. Het Grondwettelijk Hof heeft die regeling onderuitgehaald. Het gelijkheidsbeginsel kwam in het gedrang: waarom dat project wel en een ander niet? Wie moest het strategisch belang beoordelen? Houdt u daar rekening mee?

In welke mate kunnen in de verkenningsfase een aantal effectenbeoordelingen samenvallen? De plan-MER is verplicht door de Europese regelgeving. We hebben ook de MKBA. Die is in het Havendecreet ingeschreven. We hebben de procedure van het mobiliteitseffectenrapport. Kunnen die verschillende effectenrapportages in de verkenningsfase in een integrale effectenrapportage worden gebundeld?

Een MER moet een stempel krijgen van de Vlaamse MER-dienst om het conform de regels te verklaren. Een dergelijke verplichting bestaat niet voor de MKBA. Zal de effectenbeoordeling een kwaliteitsgarantie van de overheid inhouden?

Het integratiespoor is destijds onderuit gehaald door het arrest van de Raad van State over het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan Dendermonde. We hebben er met een soort reparatiedecreet voor gezorgd dat de tachtig ruimtelijke uitvoeringsplannen die via dat spoor tot stand waren gekomen, konden worden gevalideerd, zodat alle vergunningen die daarop waren gebaseerd, niet via de exceptie van onwettigheid kaduuk zouden worden verklaard. Ondertussen zitten we echter wel met het feit dat er voor een gewoon ruimtelijk uitvoeringsplan opnieuw een voorafgaande MER-procedure nodig is, wat heel wat tijdverlies met zich meebrengt, van één tot anderhalf jaar. Ik wil de Vlaamse Regering dus verzoeken om, naast dat ontwerp van Investeringsdecreet, voor de strategisch belangrijke investeringsprojecten opnieuw een solide, wettelijk correcte procedure in het leven te roepen, waarin de effectenbeoordeling opnieuw kan plaatsvinden in de procedure tot opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan zelf. Dat kan opnieuw een heel belangrijke versnelling met zich meebrengen. Vandaag kan er geen ruimtelijk uitvoeringsplan meer worden opgemaakt zonder voorafgaande plan-MER. De procedures gaan vandaag dus niet sneller, maar trager, als gevolg van het arrest van het Grondwettelijk Hof. Dat zullen we dus niet alleen met dat ontwerp van Investeringsdecreet oplossen. Daarvoor moet men opnieuw een integratiespoor wettelijk mogelijk maken, ook voor gewone ruimtelijke uitvoeringsplannen. Minister-president, in welke mate zal de Vlaamse Regering ook daarvan werk maken?

Ik kom dan tot de omgevingsvergunning. Uiteraard zou het historisch zijn, mochten we er eindelijk in slagen om de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning in één ‘permis unique’ te integreren, maar daarmee is de kous natuurlijk niet af. Vandaag zijn Stedenbouw en Milieu nog gescheiden werelden, met aparte afdelingen die advies geven bij de respectievelijke vergunningen, met aparte regimes qua toezicht en handhaving. Binnen de milieuhandhaving hebben we een heel administratiefrechtelijk spoor, waarbij inbreuken en misdrijven die door de procureur des Konings worden doorgeschoven naar de milieuhandhavingsadministratie, kunnen worden beteugeld via onder andere administratieve geldboetes. Op het vlak van ruimtelijke ordening bestaat dat niet. Als er straks een omgevingsvergunning is, dan rijst natuurlijk de vraag met welk handhavingsregime een en ander te lijf zal worden gegaan. Minister Muyters heeft een studie laten uitvoeren om ook binnen Ruimtelijke Ordening tot administratieve handhavingsmaatregelen te komen, maar die studie is nog niet omgezet in decreten. Dat is óók nodig. We moeten niet alleen dat middenstuk van de vergunningen integreren, maar ook het voortraject van de adviesverlening en het natraject van het toezicht en de handhaving. Minister-president, waar staat de Vlaamse Regering als het gaat over dat eensluidende handhavingsregime voor de omgevingsvergunning? Waar staan we vandaag met het invoeren van administratieve handhavingsmogelijkheden op het vlak van ruimtelijke ordening? Is het ook niet nodig dat er rond dat geheel van die omgevingsvergunning ook een eensluidend en geïntegreerd handhavingsregime ontstaat?

Wat betekent dat voor de handhavings- en inspectie-instellingen op gewestelijk en gemeentelijk niveau? We hebben vandaag een gewestelijke bouwinspectie en een gewestelijke milieu-inspectie. Is het de bedoeling dat die worden geïntegreerd? Wat betekent dat voor

de gemeentelijke toezichthouders? We zullen nog het nodige administratief en organisatorisch werk moeten verrichten om daar een succes van te maken.

Daarbij aansluitend is er het punt van de vergunningendatabanken. Een van de eerste voorstellen van decreet die we deze legislatuur in de commissie Leefmilieu hebben goedgekeurd, was het voorstel met betrekking tot de vergunningenpiek. Het parlement heeft toen gevraagd dat er een milieuvergunningendatabank op poten zou worden gezet. Die moet natuurlijk worden geïntegreerd met dat gewestelijk register van bouwvergunningen, om straks die digitale aanvraag mogelijk te maken, niet alleen van de bouwvergunning, maar ook van de omgevingsvergunning.

We moeten meer doen dan enkel het vergunningsregime en de vergunningsprocedure integreren. Ook de advisering, de handhaving, het toezicht, de databanken moeten allemaal worden geïntegreerd, om ervoor te zorgen dat die unieke vergunning niet opnieuw doodloopt in de diverse gescheiden werelden van administraties, toezichthouders, databanken enzovoort.

Ik meen dus dat het geheel wel wat meer procesbegeleiding en -sturing behoeft, en dat dit de grenzen tussen de diverse departementen van de Vlaamse overheid moet overschrijden. Dat werd ook gevraagd in de motie die het parlement heeft goedgekeurd. Alle partijen waren vragende partij voor het aanstellen van een leidend ambtenaar die heel het proces van de versnelling in al de diverse departementen zou coördineren. Het spreekt immers vanzelf dat, als de politieke overheid niet aan die kar trekt, we in het moeras van de verkokerde administraties zullen terechtkomen. Vóór de operatie Beter Bestuurlijk Beleid bevonden Openbare Werken, Leefmilieu en Infrastructuur zich in één ministerie, namelijk LIN. Met BBB is dat dan uit elkaar gehaald. Nu zitten die eigenlijk in drie departementen. Ruimtelijke Ordening zit bij RWO, Openbare Werken bij MOW en Leefmilieu bij LNE. Als men vergunningsstelsels gaat integreren, dan moeten er natuurlijk ook keuzes worden gemaakt. Wat betekent dat voor de administratie? We hebben bij wijze van spreken een nieuwe operatie BBB nodig. Minister-president, is men daarmee bezig?

De heer Dirk Peeters: Als ik het goed heb begrepen, dan krijgen we binnenkort te maken met een vrij algemeen ontwerp van decreet, een onderwerp van kaderdecreet, waarbij de zaken niet in detail zijn uitgewerkt. De praktijk en het proces worden dan verwezen naar de routeplanner, zoals de heer Goedertier zegt. Als dat procesmatige niet wettelijk is verankerd, is dan de rechtszekerheid voor de burger en de participant gegarandeerd?

Minister-president, hoe sporen de kortetermijnprojecten of -doelstellingen geformuleerd in het BRV, en in het bijzonder het traject met betrekking tot de windmolens, met deze planning? U stelde voor de zomer het advies van de Raad van State rond te willen hebben. Het BRV, de opmaak van het witboek en de kortetermijndoelstellingen die daarin zijn geformuleerd, lopen dan blijkbaar niet samen met dit project.

Net als de heer Martens vraag ik aandacht voor de handhaving als het gaat over die toekomstige omgevingsvergunning. Uit het handhavingsrapport dat net is bekendgemaakt, blijkt immers dat 60 percent van de gemeenten vandaag niet in orde is op dat vlak. Verwacht u niet heel veel als u die omgevingsvergunning, met alles wat daarbij komt kijken, loslaat op die toch niet sterk uitgeruste besturen? Ik denk dat ter zake toch nog een en ander moet worden voorbereid.

Mevrouw Tine Eerlingen: Ik begrijp dat er nog voor het paasreces zou worden geland. Misschien was het beter geweest dat er dan ineens met de vakministers erbij een volledige toelichting was gegeven. De vragen waarmee we allemaal zitten, zijn immers echt wel vrij concreet. Misschien kunnen we binnenkort dus nog wat feedback krijgen over die concrete stappen.

De heer Martens verwees naar de projectvergadering. Ik meen dat iemand die ernstig bezig is met de ontwikkeling van een groter project, gewoonlijk toch ook wel zelf contact opneemt met de gemeente of stad waarin hij dat project wil uitvoeren. Ik meen dat die stad of gemeente ook de taak heeft om die mensen te informeren over alle mogelijkheden die er zijn. Ik deel echter wel de mening dat die stad of gemeente ook goed op de hoogte moet zijn van alle mogelijkheden. Zij moeten ook voldoende informatie krijgen en voldoende mee zijn met alle vernieuwingen.

Hoe ruim gaan die strategische projecten? Voorzitter, u stelde dat de uitbreiding van een school sneller zou gaan, maar ik heb toch begrepen dat het voornamelijk over strategische projecten gaat, over echt grootschalige projecten waar echt lange voorbereidingstrajecten aan te pas komen. Het was misschien maar een voorbeeld, maar een uitbreiding van een school lijkt me veeleer kleinschalig. Ik meen dat dit minder impact zal hebben op dergelijke projecten, of vergis ik me?

Hoe gaat dit concreet worden geïmplementeerd? Er is nu al heel veel voorbereidend werk verricht op het vlak van de regelgeving, om te bekijken hoe die trajecten kunnen verlopen. Voor de digitale bouwvergunning zijn er nu al een aantal proefprojecten opgestart. Zal de milieuvergunning dan mee worden opgenomen, zodat dit één omgevingsvergunning wordt? Die databanken zijn ook allemaal nog niet op elkaar afgestemd.

Wat de handhaving betreft, is er toch wel een heel verschillende manier van werken. Het is heel belangrijk om ook dat traject mee in overweging te nemen. Hoever staat het daarmee qua timing? Hoe zal dat zich ontwikkelen?

Minister-president, welke knelpunten ziet u nog? Er is al heel veel werk verricht. Misschien zijn er nog een aantal zaken waarvan u meent dat het moeilijke punten zijn, maar waaraan zal worden gewerkt.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, de technische vragen zullen worden beantwoord door de mensen die al een hele tijd bezig zijn met de technische kant van het dossier. Ik vind het wel jammer dat de oppositie niet voltallig aanwezig is, hoewel ze natuurlijk kwalitatief wel zeer sterk aanwezig is. De oppositie vraagt waar een en ander blijft. Welnu, de vragen maken duidelijk hoe diepgaand en complex deze materie is. Ze geven aan dat dit een revolutie is in onze administratieve benadering van deze problematiek, en binnen onze administratie zelf.

Mijnheer Ceyssens, als men stappen, en zelfs aanzienlijke stappen, vooruitzet, is het heel belangrijk dat de communicatie, het overbrengen van deze nieuwe wereld met heel veel zorg gebeurt. Het duurt een tijdje om een nieuwe boodschap over te brengen. Dat is ook zo in dit parlement. Ik heb het dan niet over de meerderheid, maar sommigen in dit parlement weten bijvoorbeeld niet dat er al belangrijke stappen zijn gezet. Ze gaan daar volledig aan voorbij. Ik kan me niet voorstellen dat er dan sprake is van onwetendheid. Dit toont aan dat het traject met heel veel zorg moet worden opgebouwd, dat men mensen daarbij moet betrekken en energie moet besteden aan het verkondigen van die 'blijde boodschap'. Dat is een niet onbelangrijke opdracht.

De VVSG is betrokken bij de opbouw van de diverse stappen, zeker wat de ontwerpen van decreet betreft. U verwijst naar sessies die, misschien omdat het te vroeg was of de omkadering niet goed was, heel wat wrevel hebben teweeggebracht. Dat moet zeker worden voorkomen. We gaan er dus van uit dat bij de goedkeuring van die ontwerpen van decreet ook een actieplan zal worden toegevoegd. Dat plan zal elementen van ondersteuning bevatten, via infosessies enzovoort, zodat ook de communicatie op een goede manier gebeurt.

Mijnheer Martens, uw bedenkingen waren gelijkaardig. De quick wins zijn al goedgekeurd, maar dat is onvoldoende geweten. U verwijst naar de projectvergadering. Dat zit ook mee in dat actieplan. Als ik me niet vergis, zal minister Muyters initiatieven nemen die specifiek gericht zijn op de werking van die projectvergadering.

U hebt gelijk als u het hebt over het verder opvolgen van het proces. Ik ga ervan uit dat er een procesmanager zal worden aangeduid, die het geheel verder zal opvolgen. Daar komt immers heel wat bij kijken.

Dat actieplan wordt dus opgemaakt en zal met de rest worden goedgekeurd. Daaraan zal de nodige zorg worden besteed. Dat vraagt natuurlijk sowieso tijd, want het heeft met vele dingen te maken, met mentaliteit, met kennis.

Mijnheer Martens, ik kom tot uw vraag over het ontwerp van Investeringsdecreet, het Grondwettelijk Hof en wat Wallonië ter zake heeft meegemaakt. We hebben dat natuurlijk met heel veel zorg bewaakt. We gaan ervan uit dat de EU-richtlijnen en dergelijke zijn gerespecteerd. Een en ander kunnen we natuurlijk nooit uitsluiten, maar we hebben daar heel veel aandacht aan besteed en maximale inspanningen gedaan om niet te worden geconfronteerd met een arrest van het Grondwettelijk Hof dat heel wat zaken onderuit zou halen. Nogmaals, het is jammer dat bepaalde mensen van de oppositie er niet zijn. Het vraagt tijd om dit zorgvuldig op te bouwen.

Het gaat inderdaad niet alleen over die twee ontwerpen van decreet. Daar hangt natuurlijk heel veel rond. Ook handhaving en dergelijke zijn natuurlijk van belang en worden mee in overweging genomen. We zijn ons er zeer goed van bewust dat we een probleem hebben als we een omgevingsvergunning de wereld insturen, maar de handhaving achterblijft of niet is aangepast.

Het klopt wat u zegt over het integratiespoor. Ik zal dat mee in overweging nemen en een aantal collega-ministers erop wijzen dat deze commissie vraagt dat ter zake verdere stappen worden gezet.

Dan was er de vraag over het juridisch statuut van de routeplanner. Ik ga ervan uit dat dit een bijkomend element is voor de toepassing van de wetgeving. Het gaat over een heel omvattende aanpak. Het is de bedoeling dat we daarbij niets uit het oog verliezen. Het is ook de bedoeling dat dit op een pertinente manier in de markt wordt gezet en dat iedereen maximaal kan volgen.

Mevrouw Eerlingen, ik weet niet welke problemen nog zullen opduiken, maar ik kan u wel bevestigen dat de Vlaamse Regering dit dossier zo snel mogelijk wil afwerken. Wat de timing betreft die ik heb gegeven, gaat het natuurlijk over streefdata. Voor Pasen zullen we toch belangrijke stappen kunnen zetten.

De heer Johan Sauwens: Mevrouw Eerlingen, het parlement heeft drie jaar geleden kamerbreed een standpunt ingenomen. Wanneer we nog tijdens deze legislatuur willen landen met een aantal belangrijke decreten, dan moet dat nu wel gebeuren. Het is die zorg die heeft geleid tot de afspraak in december dat er een opvolgingsrapportage komt. We houden de druk wat op de ketel. De timing van de commissie is door het parlement bepaald. Sommige kabinetten vragen zich af of dat wel zo moet, maar wij vinden het wel belangrijk om die druk nu te verhogen. Dat gebeurt natuurlijk in constant overleg.

Mevrouw Tine Eerlingen: De voortgangsrapportage is inderdaad nuttig. Het paasreces valt binnen drie weken. Het lijkt me dan ook goed om twee à drie weken te wachten op het totale plaatje. Na Pasen kan dan een nieuwe bijeenkomst worden gehouden.

De heer Lode Ceyssens: De minister-president heeft hier gezegd dat de omgevingsvergunning er voor Pasen zou zijn. We zijn in de commissie voor Leefmilieu nu bezig met Onroerend Erfgoed. Dat zou afgehandeld kunnen zijn voor Pasen. Na de paasvakantie zou in de commissie Leefmilieu kunnen worden gestart met de bespreking.

De heer Bart Martens: Eerst is er een principiële goedkeuring van het voorontwerp door de regering. Daarna volgt er een weg van adviezen enzovoort. Daarna volgt een tweede principiële goedkeuring door de regering. Daarna wordt het voorgelegd aan de Raad van State en volgt een derde, definitieve goedkeuring door de regering. In het beste geval ligt het een maand later in het Vlaams Parlement.

Zodra er een eerste principiële goedkeuring is van een voorontwerp van decreet, mogen daar geen vragen meer over gesteld worden. Dat bepaalt het reglement van dit parlement.

De heer Johan Sauwens: Het is wel goed nieuws dat het decreet Complexe Investeringsprojecten er ook aankomt. Ongeveer de helft van onze aanbevelingen zijn terug te vinden in dat Investeringsdecreet.

Mijnheer Goedertier, wanneer we het hebben over maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten, wordt dan ook de uitbreiding van een ziekenhuis of school daarin opgenomen? Of gaat het alleen over de heel grote projecten? Aan het begin van de besprekingen in deze commissie werd benadrukt dat een fietspad en een schooluitbreiding maatschappelijk heel belangrijk kunnen zijn.

De heer Luc Goedertier: In het decreet staat niet voor welk soort projecten dit toepasselijk is. In de tekst is sprake van werken of projecten van groot maatschappelijk en ruimtelijk-strategisch belang. Aangezien het decreet van toepassing is op de drie bestuursniveaus – Vlaamse overheid, provinciale overheid en gemeentebesturen – worden alle soorten van projecten gecapteerd. Daarbij mag het zowel over privéprojecten als over overheidsprojecten gaan.

Verder staat er dat de projecten een planproces moeten vergen. Daarbij wordt nog niet gezegd dat het effectief over een bestemmingswijziging gaat. Het gaat over een locatiediscussie. Als er al een vaste locatie is, bijvoorbeeld bij private projecten, dan is er nog discussie over de invulling en ontsluiting ten opzichte van de buurt.

Doordat we het op die manier formuleren als definitie, als toegangsticket tot het decreet, creëren we iets dat nog niet bestaat. Nu zijn er ruimtelijke planprocessen die leiden tot een ruimtelijk uitvoeringsplan en vergunningen die leiden tot een effectieve toestemming om iets te realiseren. Een combinatie bestaat nog niet. Er bestaat dus geen proces binnen de Vlaamse regelgeving dat bepaalt welke procedure moet worden gevolgd bij een integratie. Dat is de reden waarom we achterstand hebben opgelopen. We hebben dat juridisch laten uitklaren. Ook externe juristen wijzen ons erop dat we niet moeten alluderen op het gelijkheidsbeginsel ten opzichte van andere procedures, want die bestaan gewoonweg niet.

We creëren een aparte procedure en die geeft ons meteen ook de mogelijkheid om alles op een andere manier te benoemen. We spreken dus niet over een stedenbouwkundige vergunning of een RUP. We hebben het over de startbeslissing, het voorkeurbesluit en de projectbeslissing, die bestemming en vergunning integreert. Deze besluiten bestaan nergens anders.

In de eerste fase gaan we met het voorkeurbesluit eerder op strategisch niveau zaken onderzoeken en beslissen. Een MER vanuit Europa wordt anders ingevuld dan een plan-MER. Het plan zit aan het einde van ons proces. Doordat we een specifieke, niet bestaande

procedure creëren, kunnen we de Europese verplichtingen van het MER anders invullen. Wanneer we aan het eind het strategische MER en het detail-MER optellen, dan voldoen we aan alle verplichtingen van Europa ter zake.

We hadden evengoed een plan-MER kunnen gebruiken in de initiële fase en een plan-MER plus een project-MER in de tweede fase. We kozen er echter voor om dat anders te doen.

Mevrouw Karin Brouwers: Ik neem aan dat deze vorm van rapportering de basis zal vormen voor de driemaandelijkse rapportering die door de motie van het Vlaams Parlement is opgelegd. Ik vind echter dat dit nog specifieker mag qua timing. In de motie wordt immers gevraagd om een tijdpad te schetsen voor alle maatregelen die nodig zijn voor de realisatie van de aanbevelingen en daarover driemaandelijks te rapporteren aan het Vlaams Parlement. Dat tijdpad ontbreekt hier en daar.

Men focust nu op die grote, maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten, terwijl we begin februari vorig jaar een vernieuwd Mobiliteitsdecreet hebben goedgekeurd. Daarin gaan heel wat bevoegdheden naar het lokale niveau. De gemeentelijke begeleidingscommissie zal heel veel te zeggen hebben. Wanneer er daar unanimiteit is, moet het niet meer naar een hoger niveau. Er werden ook een aantal nota's geïntegreerd waar er vroeger verschillende nota's waren. Op het vlak van mobiliteit is dus al een heel grote stap gezet. Voor fietspaden is die nieuwe procedure er al. De gemeenten moeten nu die nieuwe gemeentelijke begeleidingscommissies samenstellen en moeten met de nieuwe procedure aan de slag.

We hebben hier een jaar geleden al een aantal zaken goedgekeurd en die vind ik te weinig terug. De verdere rapportage mag nog iets specifieker. De kleinere zaken mogen wat mij betreft ook vermeld worden, want ook kleinere projecten zijn belangrijk.

De heer Luc Goedertier: Uiteraard hebben we ons in die rapportering vooral gefixeerd op wat er binnen het project versnelling investeringsprojecten gebeurt. Maar de wereld daarnaast staat ook niet stil. We zijn dan ook gelukkig dat de omgevingsvergunning daarmee spoort. Dat is een eerste antwoord op de vraag over de projecten die uit de boot vallen.

Daarnaast is er het systeem van de projectvergadering dat projectontwikkelaars niet echt genegen zijn. Vandaar dat wij een aantal andere zaken promoten. Dat gebeurt in overleg met de gemeenten.

Er was ook de beslissing van de regering over de cel VIP, de gewestelijke vergunningscommissie, als voorloper op de omgevingsvergunningscommissie. We promoten een en ander om ook voor de gewone burger en de kleine aanvragen een aantal zaken sneller te kunnen doen. Wat bijvoorbeeld die omgevingsvergunningscommissie betreft, hebben we geleerd om aan het einde van de vergaderingen te landen met een geïntegreerd advies, waarbij men zowel de overheid als de burger helpt.

Een aantal zaken komen op het vooroverleg, waardoor vroegtijdig zaken worden gedetecteerd. Ook voor kleinere aanvragen is dit al goed ingeburgerd. We doen dus wel een en ander buiten het spoor van dit decreet over de omgevingsvergunning. Idem dito wat het integratiespoor betreft van plan-MER en RUP. De administratie heeft formeel de opdracht gekregen om daar ook aan te werken. We werken aan een andere invulling van onderzoeken en van MER-verplichtingen binnen het decreet complexe investeringsprojecten. De zaken die we daarin vooropstellen, zullen we ook gebruiken om binnen de reguliere procedure, dus buiten het decreet, een aantal zaken verder uit te werken. We zullen proberen om dit nog tijdens deze legislatuur op gang te trekken.

De heer Dirk de Kort: Ik vraag me af of het niet mogelijk is om dit voor bepaalde casussen concreet uit te werken. Hoe kan worden aangetoond dat er effectief enige vooruitgang is geboekt met de versnelling van infrastructuurprojecten?

In Nederland hanteert men een methode van aanpak met bepaalde concrete projecten. Wat daar is ontwikkeld, wordt ook effectief toegepast. Is het juridisch niet mogelijk om dit voor een aantal concrete projecten uit te werken en toe te passen?

De heer Luc Goedertier: Ik stel nu geen specifiek concreet project voor, maar wil met een schema aantonen hoe de procesaanpak eruit zal zien, en waarvan een aantal zaken in regelgeving zal worden omgezet.

Tijdens het proces moet telkens aan een aantal zaken gewerkt worden, gaande van pure procesaanpak tot zaken die moeten worden onderzocht en geadviseerd. Daarbij moet worden gewerkt aan een maatschappelijk draagvlak. De burger moet daarbij worden betrokken. Verder zijn er een aantal nevenaspecten zoals samenwerkingsovereenkomsten, financieringsbeloftes enzovoort. Die lopen doorheen het proces. Dat zal ook zo zijn bij concrete praktijkvoorbeelden. In de toekomst loopt dat allemaal tegelijkertijd. In de huidige aanpak doet men eerst iets, zet men pas daarna een volgende stap, maakt men vervolgens een plan-MER, sluit men nadien een overeenkomst enzovoort. In de nieuwe aanpak gebeuren heel wat zaken tegelijkertijd.

Bij de motivatie van het ontwerp van decreet zullen we dat illustreren met praktijkvoorbeelden zoals een ziekenhuis of een grote weginfrastructuur. We zullen aantonen welke bouwstenen nuttig kunnen zijn en welke timing daar bijhoort.

In de schematisering van de routeplanner is het projectteam afgestapt van de drietrapsraket. Dat is nu een matrix waarin van alles tegelijk gebeurt. We stoten de trappen niet af, we bouwen voort op het verleden.

Hoe maken we zoiets wettelijk? In het ontwerp van decreet gaan we de uitgangspunten opsommen. De procesaanpak moet aan een zestal principes voldoen: het participatiebeginsel, communicatie, transparantie, maatwerk, samenwerking en geïntegreerd werken. Men moet de zaken gelijktijdig aanpakken. Er moet een procesregie worden gevoerd die door de verschillende actoren wordt gedragen. Het is niet één overheid die resoluut naar een oplossing streeft en links noch rechts kijkt.

In het ontwerp van decreet staat ook dat de Vlaamse overheid een methodiek ter beschikking kan stellen, en dat is de routeplanner. Het projectteam beweert niet dat het niet even goed op een andere manier zou kunnen. We bieden de methodiek gewoon aan voor degenen die niet zelf iets willen ontwerpen.

Meer kracht heeft die routeplanner niet. We gaan hem wel maximaal promoten via vorming. Wellicht zullen we na elk opleidingstraject aanvullingen kunnen doen. Dat is het voordeel: we zetten het op een website en zullen systematisch kunnen actualiseren en leerpunten of goede voorbeelden toevoegen.

De heer Bart Martens: Het gelijkheidsbeginsel komt niet in het gedrang, want we werken op een andere manier, zegt u. Ik hoop dat u gelijk hebt, maar ik heb mijn twijfels.

Het integratiespoor en het effectenonderzoek werden in een paar kranten minder uitgebreid uiteengezet. Daarom heeft de Raad van State het ruimtelijk uitvoeringsplan dat op die basis tot stand is gekomen, vernietigd. Het gelijkheidsbeginsel werd zogezegd geschonden omdat niet iedereen op dezelfde manier in kennis werd gesteld.

Het lijkt me van cruciaal belang om de objectieve criteria af te lijnen die gaan bepalen welke projecten toegang hebben tot die bijzondere procedure van het Investeringsdecreet en welke projecten moeten verlopen volgens de huidige procedures. Dat moet uitzonderlijk goed worden gemotiveerd. Anders zal de Raad van State opnieuw zeggen dat burgers rond een project niet in gelijke mate kans hebben gehad om bezwaar of beroep aan te tekenen. Welke projecten komen nu in aanmerking voor het Investeringsdecreet? Wat zijn de criteria?

Wat de criteria ook zijn, ik ga ervan uit dat een heleboel plannen en/of vergunningen waarvan de lokale bestuurders en omwonenden vinden dat ze van strategisch belang zijn, toch niet als belangrijk project zullen worden geselecteerd. Ik denk aan een fietspad, een stadsrandbos, de uitbreiding van een sociaal huisvestingscomplex of een ziekenhuis enzovoort. Moeten we voor die projecten niet terug naar een integratiespoor?

U zegt dat dat niet meer voor deze legislatuur zal zijn. Ik zou dat bijzonder jammer vinden. Als een ruimtelijk uitvoeringsplan dat via het integratiespoor loopt, dat wil zeggen zonder voorafgaand MER-proces, niet meer in deze legislatuur tot stand komt, dan hebben we in deze legislatuur een vertraging van de besluitvorming gecreëerd. Dat is dan misschien niet door ons toedoen gebeurd, maar als gevolg van een arrest van de Raad van State. We zitten hier nu met dat arrest, los het op voor die RUP's die tot stand komen buiten het Investeringsdecreet om. Ook daar hebben we nood aan een snelle en gedegen besluitvorming.

De plan-MER wordt een strategische effectenbeoordeling in de verkenningsfase, maar op het einde van de rit zal voldaan zijn aan alle effectenonderzoeken die Europa ons oplegt. Dat is allemaal goed en wel, maar onze rechtbanken gaan daar soms rigide mee om.

Ik verwijs naar het Brabo-hoogspanningstraject in Antwerpen. Dat is van cruciaal belang voor onze bevoorradingszekerheid en voor die van de Antwerpse haven. De MER-cel zei ter zake dat er geen plan-MER nodig was voor het RUP, als al de effecten beoordeeld werden in een project-MER voor de stedenbouwkundige vergunning. Het RUP werd nadien door de Raad van State onderuit gehaald omdat er geen plan-MER was. Wat betekent dan een waardeoordeel van een Vlaamse dienst als de federale Raad van State er compleet anders over denkt? We moeten ons er zeer goed van vergewissen dat onze versnelde procedure de toets met de Raad van State en de Europese richtlijnen kan doorstaan. Anders komen we van de regen in de drop. Het is zo ver gekomen dat Elia heeft beslist om alle onderzoeken en procedures te volgen, omdat men niet zeker kon zijn van vrijstelling van de MER-procedures.

Ik verwijs naar het Stevinproject. Dat is de versterking van het hoogspanningsnet in Oost- en West-Vlaanderen dat zo noodzakelijk is om de offshorewindmolens op het net aan te sluiten en de decentrale elektriciteitsproductie, onder andere in de havens van Zeebrugge en Oostende, in het net te integreren. Elia neemt daar geen enkel risico meer. Ze maken een plan-MER, een RUP, een project-MER, ze vragen een stedenbouwkundige vergunning aan enzovoort. Ze vragen niet eens meer de vrijstelling van een project-MER omdat ze niet willen riskeren om door een arrest van de Raad van State opnieuw vertraagd te worden. Op die manier blijven de besluitvormingstrajecten zeven, acht, negen, tien jaar aanslepen.

De heer Michiel Boodts, raadgever Vergunningen en Handhaving van minister Schauvliege: Over het integratiespoor van de plan-MER kwam er inderdaad een belangrijke uitspraak rond de gevangenis van Dendermonde. RWO is bezig met de oplossing van dat probleem. Ook het politiek stuurcomité wil het integratiespoor van de plan-MER in het RUP-proces meenemen. Als we dat integratiespoor van de plan-MER in een RUP niet kunnen realiseren, zullen een aantal dossiers vertraging oplopen.

Wat de processen met betrekking tot de hoogspanningsleidingen betreft: de coördinatie tussen plan-MER en project-MER en de screening van de beide beoordelingsinstrumenten zijn aandachtspunten die we mee in overweging nemen bij het ontwerp van decreet over de omgevingsvergunning en ook bij het ontwerp van decreet complexe investeringsprojecten.

De minister-president heeft er al op gewezen dat het de bedoeling is om het ontwerp van decreet over de omgevingsvergunning te laten sporen met het onderdeel van de handhaving. Het is evident dat, als er een eengemaakte vergunning is, we er ook voor moeten zorgen dat er qua handhaving samenwerking en uitwisseling kunnen worden gerealiseerd. Het is de bedoeling dat die ontwerpen van decreet een gezamenlijk proces doorlopen. Daarbij zijn er drie belangrijke uitgangspunten.

Ten eerste is er de uitwisseling van vaststellings- en afhandelingsbevoegdheden. We moeten vermijden dat een bedrijf twee keer voor hetzelfde wordt gecontroleerd. We zullen er dus voor zorgen dat die uitwisseling van bevoegdheden decretaal wordt verankerd, zodat een milieu-inspecteur die langskomt en vaststelt dat er ook een bouwmisdrijf is, niet de volgende dag een bouwinspecteur hoeft laten langskomen. Hij zal dat kunnen vaststellen en afhandelen, natuurlijk mits hij nadien ondersteuning krijgt van de bevoegde instantie. De diverse inspectiediensten zullen ter zake ook wel een aantal protocollen moeten afspreken. In het kader van het programmatorisch handhaven zullen we ook een specifiek programma moeten opmaken voor omgevingsvergunningen, waarbij dan de prioriteiten van de beide inspectiediensten worden bepaald.

Ten tweede moeten de instrumenten op elkaar worden afgestemd. De heer Martens zegt terecht dat het Milieuhandhavingdecreet al een belangrijk onderdeel qua bestuurlijke handhaving bevat. De bedoeling is dat er ook in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening een dergelijk onderdeel komt, dat dit eigenlijk op elkaar wordt afgestemd.

Ten derde is er het lokaal toezicht. Ik verwijs naar wat we ook in het kader van de interne staatshervorming hebben afgesproken, namelijk dat controles na klachten in de eerste plaats door de gemeenten zouden gebeuren. We zullen echter ook expliciet voorzien in ondersteuning voor de gemeenten op dat vlak. We zullen zelfs in de mogelijkheid voorzien dat gewestelijke instanties optreden indien de gemeenten niet zouden optreden. Het planmatig, programmatorisch handhaven zou anderzijds op de eerste plaats bij de gewestelijke overheden komen te liggen.

De heer Luc Goedertier: Wat de toegang tot het decreet betreft, en de criteria die bepalen welk soort projecten in aanmerking komen, is het de bedoeling dat niemand wordt verplicht om het geïntegreerd spoor van dit decreet te volgen. Een particulier initiatiefnemer die eigenlijk eerst een ruimtelijk uitvoeringsplan wil laten maken en daarna vergunningen aanvragen, die kan dat nog altijd. Alleen zeggen we dat, indien men aan de criteria voldoet, men het decreet kan volgen. Hoe verloopt dat in de praktijk als het gaat over een particulier initiatiefnemer? Er zal een soort voortraject komen voor men start. Dat is de verkenningsfase, waarbij de initiatiefnemer, samen met de overheid waartoe hij zich wendt voor dat bepaald project, detecteert welke andere zaken nog mee betrokken zijn, en waarbij wordt bekeken of men wel aan de criteria voldoet om dat spoor te kunnen volgen. Komen ze niet tot een vergelijk, dan zal hij misschien toch nog het gewone spoor volgen. Komt men wel tot een vergelijk, waarbij ook een aantal maatschappelijke en andere belangen in overweging worden genomen, dan zal men evolueren van een daadwerkelijke formulering van doelstellingen naar een startbeslissing.

Een en ander is ook afgetoetst met externe juristen. In dat team zat ook iemand van de Raad van State. Die heeft ons ook verzekerd dat we, door het op deze manier te for-

muleren, de vragen over het gelijkheidsbeginsel eigenlijk voorkomen. We kunnen immers aanvoeren dat men niet verplicht is dat te volgen. Men kan profiteren van deze werkwijze, maar men kan eventueel ook het andere traject kiezen.

Of een project belangrijk genoeg is, moet aan de hand van criteria worden afgewogen in het voortraject door de diverse bestuursniveaus die een startbeslissing kunnen nemen. Het project moet maatschappelijk belangrijk zijn op het bestuursniveau dat de beslissing neemt. Ook moet het ruimtelijk-strategisch belangrijk zijn op dat niveau. Er is ook het feit dat men een geïntegreerd planproces vraagt. Dat zijn eigenlijk de enige criteria die men decretaal inschrijft, in de startbeslissing. Daarop zullen rechtbanken eventueel later in het proces kunnen toetsen. Het zal niet gaan over om het even welk project, maar over de echt belangrijke projecten. We zullen dan toch kunnen motiveren waarom we een dergelijk traject opstellen, en zullen ook voldoen aan alles waarmee men te maken kreeg bij eerdere betwistingen voor de rechtbank.

Mevrouw Karin Brouwers: Ik hoor van de vertegenwoordigers van de regering dat er sprake zal zijn van afstemming als het gaat over de handhaving voor de omgevingsvergunning. In de commissie voor Onroerend Erfgoed behandelen we momenteel het ontwerp van decreet met betrekking tot het onroerend erfgoed. Dat bevat ook een onderdeel over handhaving. Heeft de regering gezorgd voor afstemming ter zake? Is daar rekening mee gehouden? Ik kan die vraag natuurlijk ook aan minister Bourgeois stellen, bij de bespreking, maar misschien kunt u daar meteen op antwoorden.

De heer Michiel Boodts: Ook in het ontwerp van decreet met betrekking tot het onroerend erfgoed is er een bestuursrechtelijk spoor opgenomen. Dat is daar absoluut op afgestemd. De bedoeling is dat we de instrumentaria in de diverse sectorregelgevingen op elkaar afstemmen.

De heer Bart Martens: Deze discussie heeft duidelijk gemaakt dat we er alleen met een decreet met betrekking tot de omgevingsvergunning en een decreet over complexe investeringen niet zullen komen. Er zullen belangrijke extra inspanningen moeten worden geleverd. De knowhow en de capaciteitsopbouw bij de gemeenten moeten worden versterkt. Deze operatie geeft immers deels extra bevoegdheden aan de gemeenten. Ook zal er opnieuw een zekere deklasseringoperatie komen, waarbij inrichtingen van klasse 1 inrichtingen van klasse 2 zullen worden enzovoort.

Dan zijn er de vergunningendatabanken en is er het organisatorische aspect, de protocollen tussen bouwinspectie en milieu-inspectie. Er is het handhavingsregime dat moet worden geïntegreerd. Er moet een nieuwe decreettekst worden voorgelegd over het integratiespoor. Er zijn dus meer werven dan alleen maar de werf van het ontwerp van decreet over de omgevingsvergunning en het ontwerp van Investeringsdecreet.

De vraag rijst dan natuurlijk of dit parlement moet wachten tot dat allemaal klaar is en in ontwerpen van decreet op onze tafel belandt. Dat is nooit te realiseren voor het najaar van dit jaar. Is er geen formule denkbaar waarbij ook dit parlement sneller het debat zou kunnen voeren? Voorzitter, wat dat betreft, lijken er me twee mogelijkheden te zijn. De regering zou een soort conceptnota kunnen schrijven, waarin ze uiteenzet wat haar intenties zijn met dat ontwerp van Investeringsdecreet, wat ze van plan is met de reparatie van het integratiespoor binnen de ruimtelijke-uitvoeringsplanning, waarin ze zegt hoe het zit met het organisatorische aspect. Ze kan daarin uitleggen hoe ze de administraties ook zal doen vervlechten en integreren, hoe ze de inspectie- en handhavingstaken op elkaar zal doen aansluiten en wanneer ze ook in de ruimtelijke ordening een onderdeel qua administratieve handhaving zal inschrijven.

Op het vlak van het onroerend erfgoed is dat ook gebeurd. Daar ligt nu op onze tafel niet alleen het ontwerp van decreet Onroerend Erfgoed maar ook de conceptnota van hoe de regering uitvoering zal geven aan dat decreet in de vorm van een uitvoeringsbesluit. Zo kunnen we de discussies sneller in het parlement krijgen.

Een andere formule is deze commissievergadering voortzetten, wat sowieso zinvol is, en te trachten via hoorzittingen te komen tot een resolutie op basis waarvan we een discussie kunnen aanvatten. Op die manier kunnen we aan de regering onze aanbevelingen meegeven, niet alleen voor die twee decreten die in het najaar op onze tafel zullen belanden maar ook voor de andere decreten die nodig zijn, zoals het Handhavingsdecreet, het Planningsdecreet met integratiespoor enzovoort.

Ik zou graag hebben dat we deze legislatuur niet alleen kunnen afronden met een Omgevingsvergunningendecreet maar ook met een databank die toestaat om digitaal de aanvraag voor zo'n omgevingsvergunning te kunnen indienen. We moeten op het ene punt geen stappen vooruit zetten als we op het andere punt stappen achteruit zetten. Die digitale bouwaanvraag bevindt zich nu in een proeffase. We moeten ervoor zorgen dat de integratie met de milieuvergunning dit proces niet achteruit plaatst. Dat moet allemaal worden bewaakt. De zaken moeten sneller en performanter kunnen dan vandaag.

De voorzitter: Ik vind dat een vrij fundamentele bedenking. We moeten de regering nu de kans geven om zo snel mogelijk werk te maken van de twee decreten met de uitvoeringsbesluiten.

Op basis van de overzichtstabel met de aanbevelingen en van de routeplanner organiseren we verder vergaderingen waarbij de verschillende aspecten in kaart kunnen worden gebracht. In overleg met de regering proberen we dan tot een soort vervolgtraject te komen.

Johan SAUWENS,
voorzitter

Dirk DE KORT,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

BBB	Beter Bestuurlijk Beleid
BRV	Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
DBFM	Design, Build, Finance, Maintain
LIN	Leefmilieu en Infrastructuur
LNE	Leefmilieu, Natuur en Energie
MER	milieueffectrapport
MKBA	maatschappelijke kosten-batenanalyse
MOW	Mobiliteit en Openbare Werken
pps	publiek-private samenwerking
RUP	ruimtelijk uitvoeringsplan
RWO	Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed
SARO	Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed
VIP	Vlaamse en Strategische Investeringprojecten
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten